

Semansys
CREATING VALUE FROM KNOWLEDGE

IBS
Powerful software
Passionate people

De toepassing van XBRL voor IV3-rapportages

Hoe gemeenten met XBRL IV3-informatie kunnen beheersen

ADVISORY

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inleiding Digital Reporting	3
Onderzoek naar IV3-rapportages	4
Huidige situatie	5
Gewenste situatie	10
Toekomstperspectief	16

Samenvatting

De IT-revolutie is vooralsnog voor een groot deel voorbijgegaan aan processen voor interne en externe verslaggeving, waardoor handmatige handelingen en het gebruik van spreadsheets nog gemeengoed zijn. XBRL (eXtensible Business Reporting Language) biedt op dit punt soelaas. Deze informatiestandaard maakt het organisaties mogelijk informatie op gestandaardiseerde wijze te verzamelen, te publiceren en/of uit te wisselen met belanghebbenden.

Ook voor gemeenten en andere lokale overheden biedt XBRL voordelen. KPMG heeft samen met Semansys Technologies B.V. en IBS Nederland B.V. een onderzoek uitgevoerd naar de toepassing van XBRL voor IV3-rapportages (IV3 = informatievoorziening voor derden) van gemeenten.

De belofte van meer efficiency en gemak heeft zich bij de eerste toepassing van de IV3-rapportage zonder meer waargemaakt. Gemeenten kunnen met XBRL tijdsbesparingen realiseren die oplopen tot circa 75 procent, zo blijkt uit het onderzoek. Begrijpelijkerwijs is dit onder andere een belangrijk motief voor gemeenten om met behulp van XBRL te rapporteren.

De voordelen worden groter naarmate de toepassing van XBRL als standaard breder wordt toegepast. De potentiële efficiëntievoordelen die optreden wanneer meerdere overheidsorganisaties XBRL adopteren, worden door gemeenten dan ook eveneens als reden opgevoerd om over te stappen op XBRL. Tekenend in dit verband is overigens bijvoorbeeld dat waterschappen circa honderd rapportageverplichtingen hebben, die voor een groot deel op basis van XBRL zouden kunnen worden uitgevoerd.

Gemeenten zien ook de minpunten van het gebruik en de ontwikkeling van IV3 en XBRL. De IV3-rapportages hebben (met of zonder XBRL) volgens hen bijgedragen aan extra administratieve lasten bij lokale overheden. Ook is het duidelijk dat gemeenten bij voorkeur niet het wiel zelf uitvinden wat betreft XBRL, aangezien zo'n voortrekkersrol onvermijdelijk ontwikkelkosten met zich meebrengt.

Het onderzoek legde ook een aantal risico's bloot op administratief organisatorisch gebied en op het vlak van interne controle. Om het risico op fouten binnen het aanmeldings- en rapportageproces te mitigeren, kunnen beheersingsmaatregelen ingebouwd worden. Dit onderzoek biedt daartoe een beheersingskader.

Kijkend naar de toekomst is het duidelijk dat XBRL zich zal ontpoppen tot een belangrijke basis voor digitaal rapporteren binnen zowel overheid als bedrijfsleven. Het initiatief van de Nederlandse overheid om de administratieve lasten in het bedrijfsleven te verlagen middels XBRL is hiervan een duidelijke indicatie. Als uitvloeisel van dit initiatief zijn door het NTP (Nederlands Taxonomie Project) alle rapportageverplichtingen van ondernemers aan de Belastingdienst, Kamer van Koophandel en het CBS samengebracht in één XBRL-taxonomie. Uiteindelijk zullen alle ondernemingen voor deze drie uitvragende partijen alle gegevens uit hun financiële en belastingsoftware in XBRL kunnen aanleveren.

Inleiding Digital Reporting

Veel processen voor interne en externe verslaggeving kunnen beter en sneller. Vrijwel alle betrokkenen kennen de situatie waarbij informatie uit alle hoeken en gaten van de organisatie wordt verzameld, waarbij losse spreadsheets en registraties worden gehanteerd en waarbij verschillende handmatige handelingen nodig zijn om een rapportage op te stellen. Het is evident dat dit niet alleen inefficiënt is, maar ook leidt tot fouten en onbetrouwbare rapportages. De factor ICT biedt weliswaar nu al voordelen in de rapportageprocessen, maar kan nog veel beter worden benut.

De rapportagestandaard XBRL (eXtensible Business Reporting Language) kan hierin verandering brengen. Deze informatiestandaard maakt het organisaties mogelijk informatie op gestandaardiseerde wijze te verzamelen, publiceren en/of uit te wisselen met belanghebbenden. XBRL is een op XML (eXtensible Markup Language) gebaseerde, vrije, open standaard, ontwikkeld door XBRL International, een non-profitconsortium van meer dan vijfhonderd organisaties waarvan circa vijftig in Nederland.

De taxonomie (volgens Van Dale een 'hiërarchische classificatie') vormt het hart van het XBRL-concept. Dit informatiemodel, dat door een toezichhoudend ministerie wordt ontwikkeld en verstrekt, bevat alle te rapporteren gegevens. De rapportagestandaard met XBRL voor de IV3-aangifte is hiervan een voorbeeld.

Onderzoek naar IV3-rapportages

KPMG heeft samen met Semansys Technologies B.V. en IBS Nederland B.V. onderzoek gedaan naar de beheersing van IV3-rapportages van gemeenten middels XBRL.

Achtergrond IV3-aangifte

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) heeft vanaf begrotingsjaar 2004 gezorgd voor een verandering in de informatiestroom over gemeenschappelijke regelingen naar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De artikelen 71 tot en met 74 van het BBV en de Ministeriële Regeling 'Informatie voor derden' (IV3) schrijven voor dat financiële gegevens op kwartaal- en jaarbasis aan het CBS moeten worden gestuurd in de vorm van een verdelingsmatrix en een overzicht van balansstanden. Het BBV stelt tevens dat het bestuur verplicht is een schriftelijke verklaring over de betrouwbaarheid van de gegevens te sturen naar het CBS. Deze gegevens kunnen in de vorm van een CSV (Comma Separated Values, ofwel kommagescheiden bestand)- of XBRL-bestand worden aangeleverd.

In 2004 bracht IBS Nederland B.V. in samenwerking met softwareleverancier Semansys Technologies B.V. de oplossing IBS Open Digital Reporting op de markt. Hiermee kunnen lokale overheden – waterschappen, gemeenten en provincies – de IV3-aangifte in XBRL-formaat aanleveren bij het CBS. Een ruim aantal gemeenten en waterschappen levert nu middels IBS Open Digital Reporting en Financieel Management Systeem (FMS) periodiek een IV3-rapportage aan bij het CBS.

Scope en aanpak van het onderzoek

Het onderzoek richt zich op het ontwikkelen van een beheersingskader rondom de IV3-rapportageprocessen door gemeenten waar IBS Open Digital Reporting wordt ingezet. Buiten de scope van het onderzoek valt het registreren, verwerken en genereren van geaggregeerde informatie in en vanuit de financiële administratie. Dit ontwikkelde beheersingskader is vervolgens getoetst bij drie gemeenten die op kwartaal- of jaarbasis de IV3-aanlevering via een XBRL-standaard uitvoeren. Hiertoe hebben gesprekken plaatsgevonden met (een) leidinggevende(n) bij de gemeenten.

Huidige situatie

De opkomst van XBRL leidt tot nieuwe vraagstukken met betrekking tot de controle en beheersing van informatie. Een 'nieuwe' factor daarbij is dat XBRL-informatie niet in een vaste vorm wordt aangeboden. Gebruikers van XBRL-informatie kunnen op basis van het XBRL instance document de data die in dit document gerapporteerd worden naar eigen wensen presenteren. Tevens staat het de gebruiker vrij slechts enkele data die voor hem relevant zijn uit dit document te downloaden en te gebruiken. Wie de betrouwbaarheid van zo'n rapport vaststelt, moet zich dan ook richten op het op continue basis waarborgen van de betrouwbaarheid van de registratie en verwerking van gegevens ('continuous auditing'). Daarbij zijn onder meer een juiste koppeling van de financiële gegevens aan de taxonomie en een goed versiebeheer van de taxonomie van belang.

Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste onderwerpen en bijbehorende risico's die zich in het rapportageproces voordoen bij de drie gemeenten die rapporteren met behulp van XBRL.

Algemene bevindingen

Gemeenten kunnen met XBRL tijdsbesparingen realiseren die oplopen tot circa 75 procent, zo blijkt uit het onderzoek. Begrijpelijkerwijs is dit het belangrijkste motief voor gemeenten om met behulp van XBRL te rapporteren. De belofte van meer efficiency en gemak heeft zich bij de eerste toepassing van de door XBRL ondersteunde IV3-rapportage zonder meer waargemaakt.

Gemeenten zien ook de nadelen van het gebruik en de ontwikkeling van XBRL. De IV3-rapportages (met en zonder XBRL) hebben volgens hen bijgedragen aan extra administratieve lasten. Zij hebben geleid tot herstructurering en -inrichting van het financiële systeem om te kunnen voldoen aan het BBV en de compatibiliteitsvoorschriften, en leveren periodiek de nodige rompslomp op om conform de verdelingsmatrix tot een rapportage te komen. De eerste maal inrichten en toepassen van XBRL vergt ook extra tijd.

Ook is het duidelijk dat gemeenten bij voorkeur niet het wiel zelf willen uitvinden wat betreft XBRL, aangezien zo'n voortrekkersrol onvermijdelijk ontwikkelkosten met zich meebrengt. Er bestaat behoefte aan een centrale organisatie voor het ter beschikking stellen en onderhouden van de taxonomie.

De potentiële efficiencyvoordelen die optreden wanneer meerdere overheidsorganisaties XBRL adopteren, worden door gemeenten mede als reden genoemd om over te stappen op XBRL. Een centrale organisatie zou andere ontvangers van gemeentelijke rapportages kunnen aanmoedigen om XBRL te ondersteunen, om zodoende de voordelen van een bredere toepassing van XBRL te realiseren. Het gebruik beperkt zich tot op heden tot de voorgeschreven doeleinden, terwijl een lokale overheid jaarlijks tientallen verschillende rapportages aanlevert bij publieke instanties. Het ontbreken van een koppeling van andere rapportageverplichtingen met het XBRL-rapportageproces is dan ook een aandachtspunt.

Samenvattend: gemeenten willen de voordelen van XBRL graag benutten; ze willen geen ontwikkelkosten op zich nemen; en ze hechten aan een bredere toepassing om de voordelen van XBRL goed tot hun recht te laten komen.

Proces van rapportage

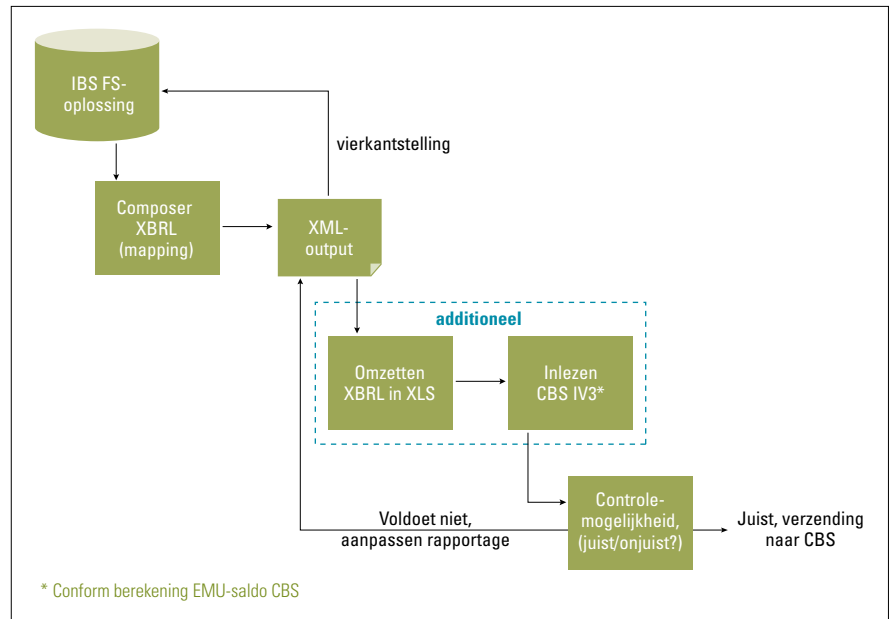
Het proces om te komen tot een IV3-rapportage kent de volgende stappen:

- Middels de rapportagemogelijkheden binnen de financiële boekhouding van IBS Open Digital Reporting wordt een exportbestand (CSV) of XML-bestand geproduceerd;
- Het CSV-bestand wordt ingelezen in de oplossing IBS Open Digital Reporting, waarbij de rapportagegegevens worden 'gemapt' aan de vastgestelde taxonomie;
- IBS Open Digital Reporting creëert automatisch een XBRL-bestand dat met encryptie wordt verzonden aan het CBS. Dit bestand voldoet aan de vastgestelde IV3-rapportage-eisen van het CBS;
- Optioneel wordt een validatietool ingezet. Hierbij wordt de XBRL-output omgezet in een leesbaar document in een IV3-stylesheet. De gebruiker kan, middels de gegenereerde output, controleren of de rapportage conform de eisen van de taxonomie is uitgevoerd.

Het proces wordt visueel vormgegeven in figuur 1.

Figuur 1: IBS Open Digital Reporting

Gebruik van de taxonomie

De gemeenten gebruiken de beschikbare versie (XBRL 2.0) van de taxonomie. De IV3-module bevat geen waarborg dat de juiste (versie van de) taxonomie wordt opgehaald en ingelezen. Dit risico is beperkt aangezien er nagenoeg geen wijzigingen zijn in de huidige versie van de taxonomie. Bovendien kan in geval van rapporteren op basis van een onjuiste taxonomie in relatief korte tijd opnieuw worden gerapporteerd met de juiste taxonomie.

De gemeenten maken geen gebruik van de mogelijkheid om uitbreidingen op deze taxonomie te bouwen. Uitbreidingen bieden het potentieel om XBRL ook voor andere doeleinden te gebruiken dan alleen de IV3-rapportage.

In de IV3-module is geen logische toegangsbeveiliging ingesteld om ongeautoriseerde wijzigingen in de taxonomie te voorkomen. Ter afdekking van dit risico worden er door de gemeenten handmatige checks (vierkantscontrole) uitgevoerd op de juistheid van de te rapporteren cijfers.

Correcties

De gemeenten maken eventuele correcties op de cijfers in het financiële bronsysteem FMS en niet in de XBRL-rapportage zelf.

Inlezen van gegevens vanuit bronsysteem in IV3-module

Bij fouten tijdens het inlezen van gegevens dwingt de IV3-module geen nieuwe poging tot inlezen af. Ook vindt er geen controle plaats op de volledigheid van het inlezen van gegevens. Hierdoor bestaat het risico van een incorrecte rapportage. Momenteel wordt dit risico ondervangen door handmatige controles (vierkantstelling) in het bronsysteem uit te voeren en door een beperkt aantal geautomatiseerde validaties op de cijfers.

Ongelimiteerde rechten voor IV3-rapporteurs

Een à twee personen verzorgen de IV3-rapportage met behulp van XBRL. Binnen de IV3-module gebruiken zij één gebruikersnaam waarmee zij alle rechten hebben om alle handelingen uit te voeren. De rechten omvatten onder andere de 'mapping' van grootboekrekeningen aan de taxonomie, het binnenhalen van gegevens uit het financiële bronsysteem (FMS), het opstellen van de rapportage, het controleren en valideren van de gegevens en het verzenden van de rapportage. Zonder functiescheiding tussen het inlezen van gegevens, het muteren ervan, het reviewen en het verzenden van een rapportage bestaat er een aanzienlijk risico dat de gegevens in de rapportage niet betrouwbaar zijn.

Interpretatieverschillen tussen CBS en gemeenten

Er doen zich problemen voor bij de presentatie van financiële gegevens. Sommige gegevens werden bij het CBS gepresenteerd als opbrengst terwijl deze kosten betroffen. Zo werd een definitieve afrekening van de energiekosten in de financiële administratie als een negatieve post in de energiekosten gepresenteerd, terwijl het volgens de definities van het CBS gaat om een opbrengst. Dit leidt tot verschuivingen tussen kosten en de opbrengsten.

Dit is een voorbeeld van hoe wordt voorbijgegaan aan de kracht van XBRL (uniformiteit van gegevens) en hoe interpretatieverschillen dan zorgen voor miscommunicatie.

Validaties

Voorheen werden validaties en controles op de rapportages voornamelijk handmatig (via vierkantstellingen) door de gemeenten uitgevoerd. De IV3-module kent een aantal ingebouwde validaties en controles om de betrouwbaarheid van de cijfers te waarborgen. De software maakt het echter mogelijk niet-geldige IV3-rapportages te verzenden naar het CBS: het oplossen van geconstateerde fouten als gevolg van de (geautomatiseerde) validaties is daartoe niet vereist. Om het risico op fouten te mitigeren, kunnen maatregelen ingebouwd worden die ervoor zorgen dat alle geconstateerde fouten opgelost moeten zijn voordat een rapportage verzonden kan worden. Een balans moet bijvoorbeeld altijd in evenwicht zijn en alle rekeningen moeten gekoppeld zijn aan de taxonomie, of anders een reden hebben waarom ze niet gekoppeld zijn.

Subtellingen

Op dit moment heeft de gemeente een keuzevrijheid om op geaggregeerd niveau dan wel op detailniveau gegevens te rapporteren. Het ligt aan de toezichthouder om te bepalen wat is toegestaan. XBRL kent voldoende faciliteiten om tellingen uit te voeren, waardoor invoer van (sub)totalen niet nodig is. Het zou wenselijk zijn om geen invoer c.q. datatransport te hebben op subtellingen, om de kans op fouten te mitigeren.

Beveiliging van XBRL instance documents

XBRL instance documents worden versleuteld opgeslagen, waardoor het niet mogelijk is om buiten de IV3-module om mutaties aan te brengen in het XBRL instance document. Wel kan men in de IV3-module handmatige correcties aanbrengen alvorens deze te verzenden naar het CBS. Deze situatie impliceert een groot risico.

Goedkeuring IV3-rapportage

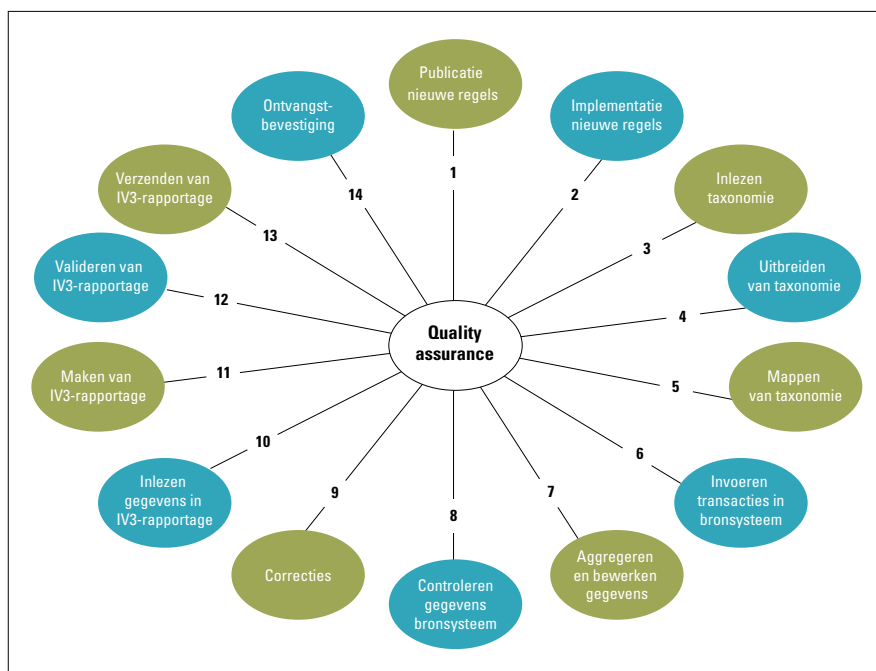
Op dit moment wordt een getrouwheidsverklaring door een daartoe bevoegde persoon (college) ondertekend. Deze beoordeelt echter niet in alle gevallen de IV3-rapportage op getrouwheid waardoor er een gemiddeld risico ontstaat.

Gewenste situatie

Dit hoofdstuk beschrijft een beheersingskader om tot een betrouwbare IV3-rapportage op basis van XBRL te komen.

Figuur 2 toont de stappen die te onderkennen zijn in het beheersingskader, die we hierna beschrijven.

Figuur 2: stappen in het beheersingskader

Stap 1: Publicatie van nieuwe regels

Een gemeente moet voortdurend op de hoogte zijn van nieuwe regels en wijzigingen in regels, en voldoende kennis in huis hebben om over de nieuwe regels te kunnen rapporteren. Belangrijke informatiekanalen hiervoor zijn informatie vanuit de overheid en informatie vanuit de softwareleverancier.

Stap 2: Implementatie van de nieuwe regels

Het implementeren van nieuwe of gewijzigde regels gebeurt op twee manieren. Het ministerie past de taxonomie (het informatiemodel waarin alle te rapporteren gegevens zijn opgenomen) aan en stelt deze ter beschikking aan de gemeenten. Gemeenten passen vervolgens hun financiële bronsystemen aan, zodat zij de gevraagde informatie uit deze bronsystemen kunnen halen.

Stap 3: Inlezen taxonomie

De laatste versie van de taxonomie – met daarin de nieuwe regels en wijzigingen in de regels – wordt ingelezen in de IV3-module.

De gemeente kan de software zodanig inrichten, dat bij het opstellen van de IV3-rapportage direct verbinding wordt gemaakt met de website van het CBS om daar de laatste versie van de taxonomie op te halen. Dit garandeert het gebruik van de laatste versie van de taxonomie.

Stap 4: Uitbreiden van taxonomie

Een gemeente kan zelf uitbreidingen maken op de taxonomie, bijvoorbeeld voor interne rapportagedoeleinden van diensten, voor rapportages aan andere instanties en/of voor gebruik bij rapportages door instellingen aan de gemeente.

Stap 5: Mappen van taxonomie

Het intern gehanteerde rekeningschema wordt gekoppeld aan het rekeningsschema van de taxonomie. Dit kan op drie manieren plaatsvinden:

- Het koppelen van alleen de input-accounts uit het bronsysteem aan de taxonomie; optellingen en aggregatie van gegevens worden door de IV3-module op basis van de taxonomie berekend;
- Het koppelen van alle accounts uit het bronsysteem aan de taxonomie; er wordt geen gebruikgemaakt van de IV3-module om optellingen of calculaties uit te voeren;
- Het koppelen van accounts uit het bronsysteem aan de taxonomie op een hoger aggregatieniveau, bijvoorbeeld op het niveau van materiële vaste activa in plaats van het niveau kantoorinventaris.

De keuze uit deze varianten is afhankelijk van de eisen van de ontvangende partij. De IV3-rapportage rapporteert slechts over gekoppelde taxonomieregels, niet over de onderliggende rekeningen uit het bronsysteem.

Stap 5 komt incidenteel voor indien er een wijziging plaatsvindt in stap 1 en/of 4 en bij wijzigingen in het rekeningschema.

Stap 6: Invoeren transacties in bronsysteem

Dit betreft het verwerken van facturen in de financiële administratie, het verwerken van ontvangsten/betalingen, loonjournaalposten, et cetera. Deze stap valt buiten de scope van dit onderzoek.

Stap 7: Aggregeren en bewerken gegevens

De gegevens worden zodanig geaggregeerd en bewerkt, dat deze tot een betrouwbare set van gegevens leiden. Ook deze stap valt buiten de scope van het onderzoek.

Stap 8: Controleren gegevens bronsysteem

Voorbeelden van controle van de gegevens uit het bronsysteem zijn het vaststellen dat de afschrijvingskosten geboekt zijn en aansluiten met de mutatie onder materiële vaste activa, dat reserveringen verantwoord en van voldoende omvang zijn, en dat toelichtingen op vaste activa en leningen aansluiten op de gegevens zoals opgenomen in de balans.

Stap 9: Correcties

Via aanvullende journaalposten in het financiële bronsysteem kunnen verschillen of onvolkomenheden die in stap 8 blijken worden gecorrigeerd.

Stap 10: Inlezen gegevens in IV3-module

Bij het inlezen van gegevens vanuit het financiële bronsysteem in de IV3-module checkt deze dat de gegevens volledig worden ingelezen. De ingelezen data worden geblokkeerd direct na de upload.

Stap 11: Maken van IV3-rapportage

Daarna wordt de IV3-rapportage gemaakt. Afhankelijk van de inrichting van de IV3-module (zie stap 5) maakt de IV3-module calculaties en optellingen.

Stap 12: Valideren van IV3-rapportage

In deze stap kunnen een aantal validaties gemaakt worden op de IV3-rapportage. Mogelijke validaties zijn:

- vaststellen dat de balans in evenwicht is;
- vaststellen dat de afschrijvingen in de staat van baten en lasten aansluiten op de mutatie in de balans;
- vaststellen dat het overzicht financieringen aansluit op de standen van vorderingen en schulden;
- plausibiliteitstoets van bepaalde specifieke data.

Stap 13: Verzenden van IV3-rapportage

Nadat de IV3-rapportage is gecontroleerd en akkoord bevonden, wordt de IV3-rapportage met encryptie verstuurd naar de ontvangende partij, het CBS.

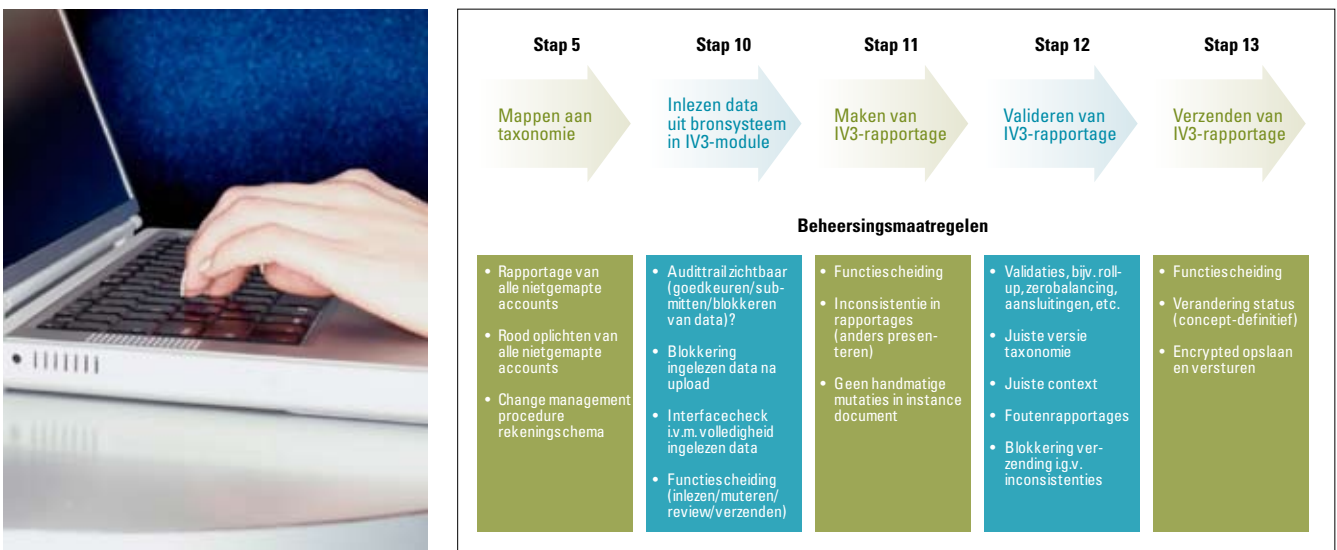
Stap 14: Ontvangstbevestiging

Het CBS stuurt na ontvangst van de IV3-rapportage een ontvangstbevestiging naar de gemeente.

Validatie

In de voorgaande stappen is een aantal onderdelen van groot belang voor een goede beheersing van IV3-rapportages. Achtereenvolgens gaat het daarbij om de volgende elementen:

Figuur 3: Beheersingsmaatregelen voor een aantal belangrijke stappen uit het stappenplan

Stap 5 Mappen rekeningschema aan taxonomie

- Alle rekeningen (of een aggregatie hiervan) uit het bronsysteem moeten worden gekoppeld aan de taxonomie, om zeker te zijn dat over deze accounts gerapporteerd wordt in de IV3-rapportage. Van niet-gekoppelde rekeningen uit het rekeningschema dient een rapportage te bestaan, met vermelding van de reden van het niet koppelen;
- Niet-gekoppelde rekeningen dienen gesignaleerd te worden door bijvoorbeeld rood op te lichten;
- Er dient een changemanagementprocedure te zijn voor nieuw aan te maken rekeningen in het bronsysteem, zodat iedere nieuw aan te maken rekening wordt gekoppeld aan het taxonomie-element.

Stap 10 Inlezen gegevens uit bronsysteem in IV3-module

- De audittrail van de data dient zichtbaar te zijn. Dit houdt in dat de applicatie dient vast te leggen wie de data uit het financiële bronsysteem heeft goedgekeurd, wie de data heeft ingelezen in de IV3-module, en indien er openstaande validaties zijn, dat de data geblokkeerd worden en niet verstuurd kunnen worden, totdat alle validaties correct zijn;

- Na het inlezen van de data uit het bronsysteem, dient de link met het bronsysteem geblokkeerd te worden. Dit voorkomt dat boekingen in het bronsysteem na de upload automatisch in de IV3-module worden verwerkt. De blokkering zorgt ervoor dat er altijd een nieuwe upload plaats moet vinden inclusief nieuwe validatieslagen. Dit garandeert de validatie van data in de IV3-module;
- Er dient een interface-check (bijvoorbeeld hash total) te zijn, teneinde er zeker van te zijn dat alle data die klaarstaan in het bronsysteem ook daadwerkelijk ingelezen worden in de IV3-module;
- Er dient functiescheiding te zijn tussen het inlezen, het reviewen van gegevens, het goedkeuren en het verzenden van gegevens, teneinde tot een betrouwbare rapportage te komen.

Stap 11 Het maken van de IV3-rapportage

- Er dient functiescheiding te zijn binnen de IV3-module (zie vorig punt);
- Er dient een check te zijn dat het instance document (dit is het XBRL-document dat naar het CBS wordt gestuurd) dezelfde gegevens bevat en op dezelfde manier gepresenteerd wordt als de IV3-rapportage volgens de IV3-module;
- Het moet niet mogelijk zijn om handmatig correcties aan te kunnen brengen op het instance document wanneer het document (tijdelijk) bewaard wordt op de server, voordat het verstuurd wordt naar het CBS. Het instance document wordt hiertoe altijd met gebruik van encryptie opgeslagen.

Stap 12 Valideren van IV3-rapportage

- Er dienen harde en zachte validaties in de IV3-rapportage ingebouwd te worden, teneinde te garanderen dat de rapportage betrouwbaar is. Harde validaties zijn validaties die opgelost moeten zijn voordat de IV3-rapportage verstuurd kan worden naar het CBS. Zachte validaties zijn attentiepunten, zonder invloed op het verzendingsproces;

Voorbeelden van harde validaties kunnen zijn:

- Zero-balancing (totaal activa moet gelijk zijn aan totaal passiva);
- Roll-ups (alle optellingen moeten juist zijn);
- Toelichtingen moeten aansluiten op de gegevens in de balans; het overzicht leningen moet bijvoorbeeld aansluiten op het bedrag aan leningen genoemd in de balans.

Voorbeelden van zachte validaties kunnen zijn:

- Plausibiliteitstoets personeelskosten: de omvang van de personeelskosten in het vierde kwartaal zal binnen een bepaalde bandbreedte gelijk zijn aan de omvang van de personeelskosten in het voorgaande kwartaal;
 - Plausibiliteitstoets interestkosten: De omvang van de interestkosten is binnen een bepaalde bandbreedte gelijk aan het bedrag van de lening vermenigvuldigd met het geldende interestpercentage voor deze lening.
- Het management en/of het systeem dient te valideren dat de laatste versie van de taxonomie wordt gebruikt;
 - Het management dient te reviewen dat de juiste context wordt gehanteerd, met andere woorden, dat gerapporteerd wordt over de juiste periode, in de juiste valuta, voor de juiste gemeente, over de juiste cijfers (werkelijk versus begroting), et cetera;
 - Er dienen foutrapportages te zijn van alle validaties die niet tot nul leiden, inclusief een korte toelichting van de reden;
 - Er dienen loggingrapportages te zijn van alle personen die getracht hebben bepaalde handelingen uit te voeren in de IV3-module, maar hiertoe niet bevoegd zijn;
 - Indien niet alle harde validaties opgelost zijn, dient de IV3-module de rapportage aan derden (het CBS) te blokkeren, teneinde te voorkomen dat onbetrouwbare rapportages naar derden verstuurd kunnen worden;

Stap 13 Verzenden van de IV3-rapportage

- Er dient functiescheiding te zijn binnen de IV3-module, om tot een betrouwbare rapportage te komen;
- Degene die de getrouwheidsverklaring bij de IV3-rapportage ondertekent, dient ook degene te zijn die de rapportage elektronisch verstuurt naar het CBS. De status van de rapportage verandert nu automatisch van 'concept' in 'definitief'. Alleen degene die de getrouwheidsverklaring mag ondertekenen, heeft deze bevoegdheid. Er kunnen vanaf dit moment geen correcties meer gemaakt worden op de IV3-rapportage;
- De IV3-rapportage wordt altijd met gebruik van encryptie opgeslagen en verstuurd naar het CBS, zodat de gegevens niet ongeautoriseerd gewijzigd kunnen worden.

Toekomstperspectief

XBRL is een belangrijke standaard voor het uitwisselen van informatie. Ondernemingen, overheden, toezichthouders en accountants hebben er wereldwijd mee te maken. De voordelen zijn duidelijk: XBRL draagt bij aan een gemakkelijker, snellere en goedkopere uitwisseling van informatie. In een maatschappij waar informatie de belangrijkste brandstof is, is dat een aantrekkelijke eigenschap.

Gemeenten, provincies en waterschappen hebben met de eerste toepassing van XBRL voor de IV3-rapportage aangetoond dat XBRL bijdraagt aan meer efficiency en gemak. De rijksoverheid heeft zich in deze eerste toepassing beperkt tot één enkele rapportageverplichting, terwijl de toepassingsmogelijkheden veel breder zijn. Uit een interne inventarisatie blijkt bijvoorbeeld dat waterschappen bijna honderd rapportageverplichtingen hebben. Dit zijn niet uitsluitend financiële rapportages, maar ook rapportages op het gebied van belastingen, milieu, productie, personeel en dergelijke. Een groot deel hiervan kan met XBRL worden uitgevoerd.

De Nederlandse overheid zet hoog in op XBRL bij het verlagen van de administratieve lasten voor bedrijven. Het NTP (Nederlands Taxonomie Project) heeft alle rapportageverplichtingen van ondernemers aan de Belastingdienst, Kamer van Koophandel en het CBS samengebracht tot één taxonomie. Uiteindelijk zullen alle ondernemingen voor deze drie uitvragende partijen alle gegevens uit hun financiële en fiscale software in XBRL kunnen aanleveren. Andere ministeries zoals het ministerie van Landbouw en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, hebben inmiddels eveneens een aanzet gegeven om deze digitale rapportages binnen hun sectoren op gang te brengen.

Het is de verwachting dat XBRL in de komende jaren in bedrijfsleven en overheid en in verschillende sectoren de basis zal zijn voor de definitie (taxonomieën) en de uitvoering van digitale rapportages. Softwareleveranciers en accountants zullen XBRL-faciliteiten gaan ondersteunen.

Op basis van de eerste ervaringen met XBRL en IV3 en de brede aanpak van de rijksoverheid in bedrijfsleven en verschillende sectoren kunnen gemeenten een verdere stap voorwaarts maken. Hierbij kan gedacht worden aan:

1. Verdere verlaging van de administratieve lasten voor externe rapportages:

- a. Overleg en stimulans bij toezichthouders en uitvragende partijen om XBRL ook voor andere dan IV3-rapportages in te zetten, waardoor eenduidigheid van taal, definities en techniek kan worden bereikt;
- b. Implementatie van XBRL-rapportage- en validatiemodules met interfaces naar alle relevante systemen. Hierdoor kan aan elke XBRL-verplichting worden voldaan gebruikmakend van dezelfde technologie.

2. Single Information Single Audit (SISA):

- a. Aanleggen van één enkelvoudig XBRL-rapportagesysteem biedt de basis voor een eenduidige definitie en opslag van ontvangen en gerapporteerde gegevens. Audit en control worden veelal meer geautomatiseerd uitgevoerd en het achteraf herleiden van de situatie is eenvoudiger.

3. Optimalisatie interne rapportagestromen:

- a. Intern toepassen van taxonomieën voor definitie van rapportage-eisen bij diensten en deelgemeenten. Dit draagt bij aan een gestructureerde interne verzameling van gegevens, meer eenvoud bij het doorvoeren van nieuwe rapportage-eisen, het verhogen van de kwaliteit en verlagen van de kosten;
- b. Het maken van eigen taxonomieën voor overige onderlinge rapportages. De uitwisseling van gegevens tussen diensten en centraal apparaat wordt daarmee eenvoudiger, beter beheersbaar en de productie en verwerking wordt verder geautomatiseerd. Het gebruik van spreadsheets kan worden teruggedrongen.

4. Verbeteren taak toezichhouders:

- a. Inzet van XBRL voor de definitie van alle rapportages van gefinancierde en gesubsidieerde instellingen aan de gemeente. Door inzet van dezelfde techniek voor de eigen rapportages als voor de rapportages aan de gemeenten en/of provincie als toezichthouder wordt eenduidigheid in rapportagestromen bereikt. XBRL-taxonomieën bieden de techniek om dit te bereiken;
- b. Door direct gebruik te maken van het NTP-project van de rijksoverheid kan aangesloten worden bij de toepassing van de standaard. Het op deze wijze verzamelen van gegevens wordt eenvoudiger voor de aanleveraar en gemeenten doordat software eenvoudig in XBRL-formaat kan exporteren.

Dergelijke stappen passen in een ontwikkeling naar meer standaardisatie die op dit moment plaatsvindt in een dwarsdoorsnede van sectoren en landen. De komende jaren is een verdere versnelling daarin te verwachten. Niet alleen omdat XBRL een sterk concept is, maar vooral ook omdat er maatschappelijk gezien veel vraag is naar die verdergaande standaardisatie.

De kracht van XBRL is daarbij dat er een standaardisatie mogelijk is van zowel de syntax (taal) als de semantiek (inhoud) van informatie. Zowel de techniek als het begrippenkader wordt gelijkgeschakeld. De voordelen zullen de komende jaren steeds meer tot hun recht komen naarmate partijen hun gegevensmodellen standaardiseren en op elkaar afstemmen. Als twee uitvragende organisaties dezelfde definities hanteren levert dat alle betrokken partijen kwaliteits- en efficiencyvoordelen op.

Contact

Als u meer wilt weten over de visie van KPMG over XBRL dan verwijzen we u naar de website. Hier kunt u de whitepaper 'In control over XBRL' vinden. Voor meer informatie over een betere beheersing van rapportages middels XBRL kunt u terecht bij:

KPMG IT Advisory

Postbus 74555
1070 DC Amsterdam
Tel. +31 (0)20 656 7890
www.kpmg.nl/xbrl
xbrl@kpmg.nl

IBS Nederland B.V.

Postbus 500
3430 AM Nieuwegein
Tel. +31 (0)30 602 6666
www.ibs.nl
info@ibs.nl

Semansys Technologies B.V.

Koraalrood 25
2718 SB Zoetermeer
Tel. +31 (0)79 361 5931
www.semansys.com
info@semansys.com

Colofon

Realisatie KPMG, Marketing, Sales & Communicatie in samenwerking met IBS en Semansys

Vormgeving IN10 Communicatie, Rotterdam

Drukwerk Reijnen Offset, Amstelveen

Tekst Hanneke Knoop

Contact

KPMG

Burgemeester Rijnderslaan 10-20
1185 MC Amstelveen

Postbus 74555
1070 DC Amsterdam
www.kpmg.nl

Tel. (020) 656 7890
Fax (020) 656 7700

De in dit document vervatte informatie is van algemene aard en is niet toegespitst op de specifieke omstandigheden van een bepaalde persoon of entiteit. Wij streven ernaar juiste en tijdige informatie te verstrekken. Wij kunnen echter geen garantie geven dat dergelijke informatie op de datum waarop zij wordt ontvangen nog juist is of in de toekomst blijft. Daarom adviseren wij u op grond van deze informatie geen beslissingen te nemen behoudens op grond van advies van deskundigen na een grondig onderzoek van de desbetreffende situatie.

© 2007 KPMG EDP Auditors N.V., een Nederlandse naamloze vennootschap, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International, een Zwitserse coöperatie. Alle rechten voorbehouden. Gedrukt in Nederland. 264_0407